

اصول پژوهش مسئولانه: پیشگیری از ریتکت مقاله

راهنمای ۱۰: رعایت معیارهای نویسندگی بر اساس راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی

مقدمه

نویسنده مقاله باید شرایط اصلی زیر را دارا باشد:

- مشارکت قابل توجه در طراحی مطالعه، گردآوری داده‌ها یا تحلیل و تفسیر نتایج
- مشارکت در نگارش مقاله یا بازبینی موثر علمی و انتقادی آن
- تأیید نسخه نهایی مقاله پیش از ارسال یا انتشار
- پذیرش مسئولیت در قبال صحت و یکپارچگی بخش‌های مربوط به پژوهش

تعیین صحیح لیست نویسندگان یکی از اصول مهم در اخلاق پژوهش و انتشار آثار علمی است. بر اساس راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی، نویسندگی یک مقاله باید منعکس‌کننده مشارکت واقعی و معنادار افراد در انجام پژوهش و تهیه مقاله باشد. درج نام افراد در فهرست نویسندگان بدون داشتن سهم علمی مناسب، یا بالعکس حذف افرادی که نقش مؤثر در پژوهش داشته‌اند، از مصادیق تخلف در انتشار آثار پژوهشی محسوب می‌شود.

توصیه های عملی جهت رعایت معیارهای نویسندگی

- پیش از ارسال مقاله، درباره معیارهای نویسندگی، ترتیب نویسندگان و میزان مشارکت هر فرد به صورت شفاف توافق شود تا از بروز اختلافات و پیامدهای اخلاقی و علمی بعدی جلوگیری گردد.
- افرادی که واجد معیارهای نویسندگی هستند نباید از فهرست نویسندگان حذف شوند.
- افرادی که معیارهای نویسندگی را ندارند نباید به عنوان نویسنده در مقاله درج شوند، حتی اگر دارای جایگاه اداری یا سازمانی یا اجرایی جهت انجام پژوهش باشند. در چنین مواردی می‌توان از بخش Acknowledgment برای ذکر همکاری‌های محدود استفاده کرد.
- عدم رعایت این اصول می‌تواند منجر به بروز اختلافات جدی میان پژوهشگران شود.
- در صورتی که فردی نسبت به حذف نام خود از نویسندگان یا درج نام فردی بدون مشارکت واقعی اعتراض کند و این موضوع از سوی مجله یا نهادهای نظارتی تأیید شود، ممکن است مقاله ریتکت گردد.